

EEN EENHOORN IN JE TUIN

Symbolisch toneelspel voor de jeugd

door

Joris Denoo

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1996

Nr. 2350

SCHEMA

I	Huis en tuin	Opoe, Jelle
II	Aan de pool	3 poolreizigers
III	In de woestijn	Lawrence van Arabië
IV	Huis en tuin	Opoe, Jelle
V	In de wolken	Baron von M.
VI	In de klas	Meester Brekebeen
VII	Huis en tuin	Opoe, Jelle
VIII	Op de grond	Speelplaats-bende
IX	Op een eiland	Robin
X	Huis en tuin	Iedereen

II, III : aarde, lucht, water, vuur

V, VI : leugen, fantasie, waar, echt

VIII, IX : massaal, lawaai, alleen, stil

I, IV, VII, X : 'Il faut cultiver son jardin', Voltaire in: 'Candide'.

Een eenhoorn in je tuin is een stuk voor alle jeugdige leeftijden. Het gaat over verbeelding en fantasie. En hoe je daar mee omgaat.

De eenhoorn, hét typische en mythische voorbeeld van de onzichtbaar zwervende, ietwat droevige eenzaat, was enkel te vangen door maagden. Niemand ontmoette hem ooit echt. In dit stuk is hij enkel te zien door Jelle, een dertienjarige jongen. Diens verbeelding wordt niet gedwarsboemd door fotokopieuze ingrepen van de werkelijkheid, blinde vlekken of collectief boe-geroep.

Want 'waar' is niet gelijk aan 'echt gebeurd'.

En 'zien' is 'geloven', maar wélk 'zien'?

Een eenhoorn in je tuin is een symbolisch stuk dat zich op een eenvoudig, zeer concreet niveau afspeelt. Het is tevens zélf een oefening in verband met ingebeeelde ruimte: in het kleinste hokje worden de grootste dromen waar, in de doka van je hoofd ontwikkel je de boeiendste films, in je gedachten onderneem je de interessantste reizen.

De eenhoorn bestaat dus wel degelijk, en wel in je eigen tuin. Je moet er enkel het goeie hoofd en de juiste leeftijd voor hebben. En een portie bloemen.

PERSONAGES

Jelle (13 jaar)

Opoe

3 poolreizigers

Lawrence van Arabië

Baron von M.

Meester Brekebeen

Speelplaats-bende

Robin

(Kleinschalig opoe-interieurtje: sofa, kachel, tafel, stoelen, klok. Koffie plus koekjes op tafel. Daarnaast tuintje met tulpen. In de tuin ouderwets WC-hok met hart in de deur.

Begin: Opoe in huis aan tafel. In het WC-hok enig bekend gestommel. Glimpen van een jongenshoofd door het hart. Geluid van spoelbak. Dan stil. Onmiddellijk daarna passeert een vormloos dier onder een wit laken. Het vreet de tulpen uit de tuin op en verdwijnt weer. Jongensgezicht gluurt nieuwsgierig door het hart naar buiten. Hierna horen we (microfonisch versterkt) het volgende gedicht.)

Een eenhoorn in mijn tuin

Toen ik mijzelf om mijn tuin eens leidde,
zag ik dat de eenhoorn al mijn tulpen opgevreten had.
Dat hij dit af en toe eens deed,
en daarna weer doodgewoon verdween,
heb ik altijd al geweten.
De eenhoorn moet dus wel degelijk bestaan,
daar hij door mijn tuintje is gegaan,
en geen enkele tulp heeft laten staan.
Het is alleen maar jammer
dat ik hem nooit eens rustig kan gadeslaan.

(Gevolg: boe-geroep en gefluit van kinderen. Slot-scène idem, maar dan eindigend op hoera-geroep en applaus van kinderen.)

(Jelle, dertien, smakt de wc-deur dicht en holt naar binnen. Opoe schrikt op uit gepeins.)

JELLE : Opoe! Opoe! Hij wàs er weer! Ik heb hem écht gezien! Of toch... een flink stuk ervan. En hij heeft weer àl je mooie tulpen opgegeten!!

OPOE : Zeker weten Jelle? Aha, eindelijk weer! Ik begon me potverdrie al zorgen te maken. Of de kippen tanden hebben, weten we niet met zekerheid. Maar de eenhoorn... tja, twee plus twee is ook vier hè. Zeg, dat moet je alleszins aan je pa en je ma vertellen als ze uit Alaska terugkomen.

JELLE : Maar die geloven me nooit. In geen honderd jaar!

OPOE : Altijd hetzelfde liedje! Vroeger geloofden ze me ook nooit. Ach, die reis naar Alaska zal ze misschien deugd doen. Het vriest er dat de thermometers kraken. En ze moesten er eens uit zijn.

JELLE : Makkelijk praten! Heb jij de eenhoorn eigenlijk al eens gezien, opoe? Kijk: àl je mooie tulpen zijn verdwenen. Foetsjie! Opgevreten! Je tuintje is weer kaalgeplukt.

OPOE : Wel, dat is dan de tweede keer al deze maand. Een succes, Jelle! Zie je wel dat hij bestaat?! Je moet er enkel maar in geloven. Durven te geloven.

JELLE : (*door het venster glurend*) De eenhoorn... hij bestaàt dus werkelijk! Welhebevanje...

OPOE : Natuurlijk! Je twijfelt toch niet? En zul je 't je vrienden vertellen?

JELLE : Pff... die hebben pudding in hun kop. Ik heb het al drie of vier keer geprobeerd. Ze geloven me ook niet. Heb je dat lawaai gehoord daarnet? Dat boe-geroep? Ze lachen me vierkant uit. Die... die etterbakjes.

OPOE : Oh, wacht maar tot ze de eenhoorn zélf eens gezien hebben. Zo gaat dat in de wereld hè. Zien is geloven. Maar elk verhaal is wààr. Voor wie luistert tenminste. Onthou dat goed, Jelle. Het gaat 'm vooral om die twee roze schelpen aan weerskanten van je kop, weetjewel. En die twee kijkgaten links en rechts van

je neus. En je hart. Luister en kijk ook met je hart.
Want dät... dat is je derde oog en oor!

JELLE : Jaja, opoe... maar zwijg me over kinderen.

OPOE : Geloven ze je écht niet? Ach, trek het je niet aan.
Het zal de leeftijd wezen.

JELLE : (*Schudt het hoofd en gaat weer aan tafel zitten.*)

OPOE : En dan... dan lijden ze volgens mij aan bijgeloof.
Wie niets gelooft, is bijgelovig. Zo zit dät. Wil je
een voorbeeld? Kijk: hamburgers zijn van oud papier
en afgedragen kleren gemaakt. Zeker weten hoor. Ik
heb het in de krant gelezen. Huiswerk rekenen en
onderbroeken, bäh!!! Wist je dat? Nee hé?! Wel, de
hamburger-kinderen geloven dan dat ze vleeseters
zijn. Haha!! (*Windt zich op*) De steenezels! Ze
geloven de waarheid niet en denken dat ze vlees eten!
En... en... het is MIJN tuintje. Het zijn MIJN tul-
pen. Het WAREN mijn tulpen potverdrie. Het is MIJN
wc. Met een Groot hart erin. Wie erdoor kijkt, ziet.
ZIET! En... en het is ONZE eenhoorn. Potverdrie! Wat
zeg je däärvan? Hé?! Ik... Wij kunnen het toch best
weten!

JELLE : Zeker weten, opoe. Maar vind je 't niet jammer van
al je mooie tulpen? Een ietsepietsie maar?

OPOE : Ach Jelle, overmorgen staat er weer een kei-prachtig
pelotonnetje tulpen in mijn tuin. Je gelooft je eigen
ogen niet. Euh... zeg ik dat goed: kei-prachtig? Is
dat het nieuwe, toffe woord voor...

JELLE : Kei-goed gezegd, opoe. Op die verse tulpen komt
onze eenhoorn wis en drie weer af!

OPOE : Wis en drie, potverdrie. Nog een dubbele portie
inktzwart vuurwater, dappere krijger met het derde
oog?

JELLE : Graag, Gerimpeld Opperhoofd.

OPOE : En een flinke hap gemalen havikshart?

- JELLE : Mm... lekker! Daar knapt een mens helemaal van op.
(*Opoe schenkt koffie in en opent een doos koekjes.*)
Opoe... hoe smaken tulpen eigenlijk? Weet jij dat?
- OPOE : (*denkt even na*) Ahum ahum... euh... tulps!
- JELLE : Tulps!? Hahaha!
- OPOE : Jaja! Tulps: een wolkje ochtenddauw, een vleugje zonneparfum, een scheutje poezepis, dit alles gehutseld door een windvlaag uit het zuidoosten. Begrijp je?
- JELLE : Euh... ik probeer, opoe. De eenhoorn is wel kieskeurig hè?
- OPOE : Zo kies als keurig maar kan zijn. Een typische planteneter, als je 't mij vraagt. Maar van pissebedden krijgt hij buikpijn.
- JELLE : Nu ligt hij ergens zijn tulpen te herkauwen.
- OPOE : Ik ben echt benieuwd wanneer hij nog eens langskomt. We hebben alle geluk van de wereld dat we hem af en toe eens zien. Hèhè, ik voel me net uitverkoren. Zeg, weet je dat er veel mensen zijn die... zw... zw... zw... (*Opoe buigt zich naar Jelle toe; dialoog gaat in gefluister over. Lichten dimmen. Duister.*)

II

(Enkel het WC-hok: van binnen uit gezien, groot. Pot en spoelmechanisme vooraan in linkerhoek. Het hart bevindt zich in de deur achteraan op het podium. Jelle komt binnen en plast. Als hij aan spoelketting trekt, begint het overal slierten WC-papier te regenen. Ietwat verbaasd kijkt hij om. Hij is in een andere wereld beland.

Aan de wand naast de deur (naast het kijkhart) hangt hij een wereldkaart op. Hij trekt een poolplunje aan en installeert in de neerdwarrelende sliertensneeuw een gasvuurtje en vier klapstoeltjes. Via de WC-deur verschijnen drie poolreizigers. Twee ervan gaan even plassen. Allen komen dan rond het vuurtje zitten. Gefluit van de wind.)

POOLREIZIGERS : Dag Jelle! Ha die Jelle! Alles kits, kerel? Ook achter de rits? Hahaha!

JELLE : Hallo Erik! Dag Lisa! Welkom Björn!

BJORN : Brr... het is beestig koud daarbuiten. Even de handen en de oren warmen. Brr... mijn tong schaatst over mijn tanden. Ik zou best wel een cognacje lusten. Die wind maakt me gek. Het tocht in mijn kop.

LISA : Ja, het is wel min veertig graden denk ik. Echt geen weer om een mens door te jagen. Mijn tenen vriezen aan elkaar. Heb je nog een scheut whisky, wereldreiziger?

JELLE : (Plant fles en glazen op tafeltje bij gasvuurtje.) Help uzelf, moedige poolverkenner. Dit spul verwarmt het hart en spoelt de lever en de nieren in een warm bad.

ERIK : Oh... oh... formidabel. Dat loopt recht naar mijn tenen. Mijn hart begint al als een kachel in mijn borstkas te snorren. Euh... Jelle, even terzake nu:

heb je die fameuze eenhoorn nog gezien de laatste tijd? We vonden sporen in de sneeuw. Onze expeditie is niet echt geslaagd als we de eenhoorn niet ontdekt hebben. Eén glimp zou volstaan, nietwaar vrienden? We moeten namelijk verslag uitbrengen bij het Bureau van Onzekerheden.

BJORN : Ja, die sporen leken precies op de hoeven van een voorhistorisch paard. Hij heeft ongeveer drie dagen voorsprong, schat ik. En hij moet behoorlijk veel wegen.

JELLE : De eenhoorn heeft weer eens al de tulpen in opoes tuin opgegeten. Klaarblijkelijk is hij een drukke planteneter. Maar ik kom altijd te laat om hem eens een aai te geven. Hij duikt af en toe op, en hij laat inderdaad diepe sporen na. Als hij hier weer is gepasseerd, lijkt het er op alsof de mollen weer een grandioze fuif hebben gebouwd.

ERIK : Ahum hm hm. Wij hebben hem nog nooit gezien. Alleen stoten we ook af en toe op zijn sporen in de sneeuw. We volgen hem eigenlijk al anderhalve maand in dit ijzige gebied. Zou hij een pels dragen? Een dikke vacht? Kan hij... kan hij in een luchtballon?? Zwerft hij niet het liefst in de wouden van Oud-Engeland rond? Enne... als die opoe van je nu eens rozen in haar tuin plantte? Hé?! Met van die scherpe doornen eraan? Hé?! Dan gaat zijn pad over rozen, hahaha! Hulp! Ik lach me een tulp.!!

LISA : Schei uit, Erik. Ja, hoe ziet hij er eigenlijk uit, Jelle? Jij hebt toch al een glimp van hem opgevangen hè? Door dat hart daar?

BJORN : Ja, beschrijf eens hoe hij er uitziet?

JELLE : Euh... beste poolreizigers: ik zie de eenhoorn nooit echt helemaal, begrijpen jullie? (*Wijst naar het hart in de deur*) Telkens ik hier binnen ben, enne... tja, je weet wel... (*Gegrinnik van de drie anderen.*)

ERIK : ... telkens als je met je sproeiertje komt, hihi-hi...

JELLE : ... dan spring ik dus vlug op om door het hart in de deur te gluren. Als ik op mijn tenen sta, vang ik soms een glimp van de eenhoorn op. Maar ik zie hem natuurlijk altijd in de vorm van een hart. Snappen jullie dat? En in mijn hoofd... telkens krijg ik dan een gedicht in mijn hoofd, zomaar cadeau, altijd hetzelfde. Willen jullie het horen?

LISA : Jazeker!

ERIK : Graag hoor.

BJORN : Wij zijn één en al oor.

(Jelle draagt het gedicht 'Een eenhoorn in mijn tuin' voor.)

POOLREIZIGERS : *(applaus)* Pico bello! Kei-prachtig!!
Beestig-tof!!

JELLE : Euh... alleen mijn opoe gelooft me. Ze gelooft ook heel sterk in zichzelf. De anderen, tja, die... die lachen me vierkant uit. Dat hoor ik dan ook, allemaal in mijn hoofd: boe-geroep en gefluit.

ERIK : Maar wat voor geluid maakt de eenhoorn zelf, Jelle? Misschien kunnen we hem zo op het spoor komen.

JELLE : Dat is verdraaid moeilijk om uit te leggen. Eerst hoor ik het knappen van de tulpen. Dan doe ik natuurlijk heel vlug mijn euh... mijn rits dicht. Soms boert de eenhoorn keihard. Beestig hard hoor. Je schrikt je een bult. Soms hinnikt hij.

LISA : Hinniken?

JELLE : Jazeker. Als een paard. En uit zijn buik komt gerommel als uit de gapende mond van een vulkaan... of als het gegrom van wel honderd honden. Ja. En... en... ik denk dat hij wit is, hagelwit, met een paarse kop. Maar alles moet altijd zo vlug gaan. Hij verrast me telkens weer.

BJORN : En de hoorn?

JELLE : Jaja: op de kop natuurlijk.

BJORN : Je weet dus niet zeker hoe hij er uitziet?

JELLE : Hij is zo groot dat ik... tja, het is een beetje gek om te zeggen: hij heeft bij mij altijd de vorm van een hart hè. Want ik zie hem enkel en alleen door dat hartje in de deur daar; waarlangs jullie naar binnen zijn gekomen. Euh... begrijp je dat? Ben ik duidelijk? Hallo! Kom ik door?

ERIK : Alle begrip, Jelle! Je komt door hoor. Poolreizigers als wij zijn het gewend te leven met schimmen en spoken. Onze wereld is wit, witter, witst. Probeer dààr maar eens je weg in terug te vinden. Zo, jij bent dus niet snel genoeg om de deur open te gooien en het beest te verrassen?

LISA : Hela hela, een beetje meer eerbied hè! Beest... beest: een eenhoorn is het. En hij is misschien nog de enige op de hele wereld. En alleszins de eenzaamste. Dus: respect hè.

ERIK : Skuus, Lisa!

BJORN : Maar hoe kan Jelle in 's hemelsnaam met zijn broek op zijn knieën en zijn plassertje nog...

ERIK : Hihihhi! (*Staat op en gaat door het hart gluren.*)

LISA : Schei uit, Björn.

BJORN : Sneeuwt het nog, Erik?

ERIK : Alle sporen zijn weer onzichtbaar. Zelfs de onze. We kunnen opnieuw beginnen. Zelfs een sledehond vindt er zijn weg niet in terug. De vier windstreken zijn helemaal dichtgesneeuwd. (*plechtig*) De sneeuw valt nu in dikke donzige vlokken op de wereld neer en wast alles witter dan wit. Alle vlekken zijn er nu uit. Hoera, wat een pret voor die guit. Mooi hé? Ik was altijd goed in dichten.

BJORN : Het is dus geen weer om een sledehond door te jagen. Zeg Jelle, we blijven nog even als je dat

goedvindt. Het is beregezellig hier in je hut. Niet-waar, makkers?

JELLE : Mijn hok is ook het uwe, dappere poolreizigers.

LISA : Enkel de eenhoorn vindt zijn weg terug in zo'n hondeweer. Oh, wat moet dat arme dier zich toch eenzaam voelen. Hoelang zou het geleden zijn dat hij nog eens werd geaaid, bijvoorbeeld?

BJORN : (*spottend, docerend*) Naar wij uit goede bron hebben vernomen, dateert de laatste aai die aan de eenhoorn werd gegeven uit 1913.

ERIK : Ik vraag me nu toch echt af of...

(Een plots hevig gieren van wind. Allen buigen zich naar het gasvuurtje toe. Opnieuw gaat dialoog in gefluister over. Lichten dimmen. Duister.)

III

(Drie poolreizigers verstart rond het vuurtje. Jelle gaat plassen. Als hij luidruchtig spoelt, en zich omdraait, zijn de drie verdwenen. Wind blaast sneeuw-papier-slierten weg, in een hoek van het hok zich ophopend. Jelle: metamorfose van poolplunje tot woestijnkleding, stijl sjeik. Hij hangt een grote gele zon aan de wand naast het hart. Wereldkaart blijft ook hangen. Hij 'bouwt' dan met enkele lagen WC-papier-slierten een woestijntent, waar hij gaat in zitten. De plee is zijn zitplaats; boven hem aan het spoelmechanisme zijn de slierten WC-papier in tent-vorm gedrapeerd. WC-deur wordt voorzichtig geopend. Komt binnen: Lawrence of Arabia - tevens woestijnkleding.)

JELLE : (uit diep gepeins opverend) Lawrence!

LAWRENCE : Jelle! (Ze omhelzen elkaar hartelijk) U hier aan te treffen, oh dappere jonge woestijnvos! Na zovele reizen in het hoofd.

JELLE : Mijn hart, Lawrence van Arabië, wipt als een jojo in mijn borstkas op en neer. Wees welkom in mijn woestijntent.

LAWRENCE : (verbaasd) Tiens, geen ronde tent, mijn vriend? Zoals gebruikelijk?

JELLE : Euh... nee... Geen euh... geen ronde.

LAWRENCE : (Neemt een klapstoeltje van bij het gasvuur van daarstraks en komt tegenover Jelle zitten.) Even een kwartier uitblazen. Oef. Ik reisde vele halve en volle manen en zandstormen lang. Hier buiten uw tent doet mijn kameel zich te goed aan...

JELLE : ... aan de woestijntulpen hè. Daar zal hij van opkikkeren, uw kameel. Het is eten en drinken tegelijk. Een wolkje ochtenddauw, een vleugje zonnepar-

fum, een scheutje poezepis, dit alles dooreengehutseld door een... een...

LAWRENCE : ... een zandstormpje, vriend Jelle, als ik zo vrij mag zijn ook even in te vullen? Een wolk van een zandstormpje?

JELLE : Ja, dat is het. Euh... volgde u toevallig niet de sporen in het woestijnzand, Lawrence? Ziet u, ik ben de heuvels overgetrokken op zoek naar mijn eenhoorn. Hij vrat al mijn opoes tulpen op.

LAWRENCE : Dat klopt, Jelle. Hoe zou ik hier anders geraakt zijn? Maar sinds de vorige zandstorm zijn alle verdere sporen uitgewist. Zelfs de routes die de karavanen volgen, zijn niet meer terug te vinden. Enkel het gehuil van wilde woestijnhonden weerklinkt nog in deze woestenijs van zand, zon, wind, zand, zon, wind, zand, zon en wind... die alles gekmakende wind. Tulpen?! Tiens tiens tiens... hebt u de thee warm, oh hooggeboren vriend op de plee?

JELLE : Die pruttelt al geruime tijd op het vuur, gesluisde makker. Ik zette wat tulpenbollen-thee. O.K.? *(Gaat twee glaasje bij het vuur halen en keert terug. Ze slurpen en blazen.)*

LAWRENCE : Als uw opoe het nu eens met kerkhofblommen probeerde, Jelle? Wat dacht u daar van? Of, permitteer me, en excuseer me daarna, haha, met.. met ajuinen? Hahaha!! Giller hé?!

JELLE : Ach... u maakt een grapje, Heer van de Woestijn.

LAWRENCE : *(Weer ernstig, 'koffiedik kijkend')* Als ik heel diep in mijn glas kijk, Jelle, dan zie ik... dan zie ik... *(Loert ingespannen in zijn thee.)*

JELLE : Mag ik u waarschuwen voor fata morgana's, hooggeboren zandstormer? U zou niet de eerste zijn die, misleid door een luchtspiegeling, aan zijn noodlottig einde kwam.

LAWRENCE : En toch... en toch zie ik... Is dat daar een gedraaide horen? Spits als een Turkse minaret? Euh...

iets... iets paars?! Of is het wit? Het beeld is troebel.

JELLE : (*Loert nu ook nieuwsgierig in zijn glas.*) Heel troebel.

LAWRENCE : Oh, ik geloof dat het grote zich in het kleine weerspiegelt.

JELLE : Wilt u dit even nader omschrijven, Lawrence van Arabië?

LAWRENCE : Ik zie... Ik zie... Woestijnwind kust het zand. Het zand plooit zich naar de wind... gerimpeld... Nee: geribd als fluweel. Het gehuil van jaloerse honden waait in flarden weg. Vage sporen worden zichtbaar. Ai, boert daar iemand? Iets? Rommelt het in de buik van de woestijn?

JELLE : Oh ja...!!

LAWRENCE : Sttt!! Geen schaduwen. De zon staat te hoog. In het zand begint zich iets af te tekenen. Het silhouet van een dier... Oh... de wind kust het wakker... het beweegt... het begint te leven... ongelooflijk... Zand rimpelt... beweegt... golft... wordt als water... lééft...

JELLE : Wie van de woestijn houdt, houdt van water.

LAWRENCE : (*Opgewonden, luistert niet*) En er is méér, Jelle... onder elk oppervlak zit méér... Wees gevoelig voor de tekens... de signalen... Het dier komt tot leven... Is het wel een dier?! Het is al zo oud als de heuvels, als de rimpels in het zand, zo jong als...

(*Hevig gegier van wind.*)

JELLE : Ooh!!

LAWRENCE : Ooh!!... als de jongste zandstorm. Alles verdwijnt weer. Zand... zand... zonde!

JELLE : Jammer, Lawrence.

LAWRENCE : Alles is weer foetsjie. Het was er maar even.

JELLE : Het was storm in een glas thee. Net zoals wanneer ik opspring en door het hart in de WC-deur ga loeren. Altijd ben ik te laat. Een ietsepietsie te laat.

LAWRENCE : *(aarszelend)* Euh, Jelle: het zal toch zeker de hitte niet wezen hè?

JELLE : Bedoelt u... dat u... dat ik... dat wij een steek van de zon ebben gekregen?

LAWRENCE : Sttt... Luister!

(Gerommel in de verte. Aanzwellend. Dan duidelijk gehinnik.)

JELLE : De... de eenhoorn?!

LAWRENCE : ...

(Lawrence buigt zich voorover om iets te zeggen. Jelle ook. Hij zet zich schrap en trekt hierbij onopzettelijk aan de spoelketting. Geraas van spoelwater. Lichten dimmen. Duister.)

IV

(Interieur zoals I: bij opoe in huis en tuin.)

JELLE : Opoe...?

OPOE : Ja kerel? Verveel je je een beetje? Verlang je naar de dag waarop je ma en je pa uit Alaska terugkeren?

JELLE : Oh nee... Ik mis ze niet hoor. Helemaal niet.

OPOE : Goed dan. Ik ook niet. Je grootje gelooft je. Enne... ik heb nog iets voor je. Maar eerst: wat ligt er op je hart?

JELLE : Opoe, als je nu eens kerkhofblommen in je tuin zette? Of rozen? Ajuinen?

OPOE : Hoe kom je dààr nou bij?

JELLE : Nou euh... tulpen groeien toch niet het hele jaar door hè?

OPOE : Als ik dat wil, Jelle, wél hoor! Geen probleem. De tulpen... euh... de tulpen groeien in mijn hoofd.

JELLE : Je had nog iets voor mij zei je daarnet?

OPOE : *(neemt een kaart van de schoorsteenmantel.)* Kijk: er is een kaart van je ouders uit Alaska.

JELLE : *(leest)* "Beste ma, lieve zoon, vele groeten uit het verre Alaska. Goed weer hier. Lekker eten. Tot volgende week."

OPOE : Leuk hè, als je ouders eens aan je denken?

JELLE : *(bootst na)* Leuk hè, als je kinderen eens aan je denken?

OPOE : *(mijmerend)* Alaska... Dat moet een prachtig stuk van de aardbol zijn.

JELLE : *(ook wegdromend)* Ja... sneeuwstormen... gierende wind... huilende sledehonden...

OPOE : ... tennisrackets onder je voeten... een dubbele whisky in een eenzame trapperspost... de huid van een sneeuwbeer voor...

JELLE : IJsbeer, opoe. het is: ijsbeer.

OPOE : ... de huid van een ijsbeer op de grond voor een gezellig snorrend kacheltje...

JELLE : Misschien... Misschien de sporen van de eenhoorn rond de hut?

OPOE : Best mogelijk. We moeten het je ouders eens vragen als ze terugkomen.

JELLE : ALS ze terugkomen.

OPOE : Hoop je dat dan niet?

JELLE : Oh jawel. Maar het is beregezellig hier zo met z'n tweeën.

OPOE : IJsberegezellig hè.

JELLE : En ze hebben ginder goed weer en lekker eten.

OPOE : Je klinkt niet erg overtuigd. Zeg Jelle, ik heb een vraagstuk voor jou. Luister. Hoe komt het dat een pinguïn nooit op de vlucht slaat als hij een ijsbeer op zijn weg ontmoet? Hè? Nu heb je eens een vraagstuk zonder cijfers of getallen erin.

JELLE : Het klinkt als een grap, opoe. Je wil er me doen intuinen hè? Is het wel een vraagstuk?

OPOE : Voor een stuk is het een vraag, jawel. Dàt is precies de grap.

JELLE : Tja... IJsberen vreten geen pinguïns? Te vet?

OPOE : Oh, als ijsberen honger hebben, Jelle, vreten ze potverdrie struisvogels! Zwarte kraaien! Witte merels! Pechvogels! Alles, kortom!

JELLE : Wat een veelvraten toch.

OPOE : Wel... Hoe zit het? Waarom vlucht een pinguïn nooit weg?

JELLE : Omdat hij enkel op de zuidpool voorkomt, opoe. En de ijsbeer op de noordpool. Ze kùnnen mekaar gewoon niet ontmoeten. Tevreden?

OPOE : Oohh... Pff... Dat heb je al stiekem gelezen in het Grote Alaska Moppenboek van je pa!

JELLE : Maar dat heb jij zélf... Je hebt er zélf in zitten neuzen!

(De deurbel rinkelt. Opoë staat op en neemt haar portemonnee.)

OPOE : Oh, daar is de tulpenbollenboer al. Net op tijd.

JELLE : (Als ze weg is) Maak dat je grootje wijs. (Terwijl opoe weg is, gaat Jelle op zijn hoofd staan.) Laat ik Alaska even verkennen. Hopla! (Opoë komt binnen met een kilootje tulpenbollen en een bos tulpen. Jelle, nog altijd op zijn hoofd:) Opoë! Joehoe! Hierzo! Ik heb ook een vraagstuk zonder cijfers of getallen voor jou!

OPOE : Oh ja, kerel? Vertel op! Maar je hoofdletters heel groot uitspreken hè.

JELLE : Hahaha. Luister. Hoe komt het dat de oppasser met een vis gooit telkens de zeehond met een speelbal op zijn snoet heeft gegoocheld?

OPOE : Oh la la, da's ook een stuk van een vraag, als je 't mij vraagt.

JELLE : Het is een vraag uit de omgekeerde wereld.

OPOE : Als ik op mijn hoofd ga staan, zal ik dan het antwoord weten?

JELLE : Het ZIT als in je hoofd, opoe. Je moet het er enkel even uitschudden. Een kleine inspanning graag.

OPOE : Omdat de zeehond honger heeft?

JELLE : Mis, oh poes!

OPOE : Omdat de zeehond geen muizen eet?

JELLE : Mis, oh poes!

OPOE : Ik geef het op. Mijn tulpen en mijn tulpenbollen snakken naar de tuin. Wel? Waarom gooit de oppasser met een vis naar de zeehond?

JELLE : Omdat de oppasser goed gedresseerd is. Dààrom!

OPOE : Hihhi. Dat komt inderdaad uit de omgekeerde wereld. Heb je dat misschien uit de Grote Winkler Prinses?

(Opoe verdwijnt grinnikend met de bollen en de bloemen naar haar tuintje. Jelle huft weer op zijn voeten.)

JELLE : Zo. De match Opoe - Jelle eindigt op een 0-2 score. En ik speel dan nog wel op verplaatsing. Nu nog... Nu nog de buitenspelval voor de eenhoorn opzetten...

(Lichten dimmen. Duister.)

(Interieur WC. Jelle dromend voor de wereldkaart. Schrikt op: naderend hoefgetrappel. Baron von Münchhausen komt binnen, zwierig gekleed. Puntsnor. Hij galoppeert op een houten paard, dat hij met zijn ene hand stevig bij de manen vasthoudt. Tijdens het gesprek huppelt hij af en toe wat rond. Jelle volgt hem telkens nieuwsgierig. De baron blijkt een echte praatvaar te zijn.)

BARON : Ho Mister Mistral! Ho!

JELLE : *(verbaasd)* U... u hier, baron? U duikt toch enkel in boeken op? Is... is dat een eenhoorn? U rijdt verdorie op een eenhoorn!

BARON : Maar dat is geen eenhoorn, avontuurlijke vriend! Een echte baron rijdt toch op een paard! Maak kennis met Mister Mistral, mijn edel dier, dat ik eigenhandig aan zijn manen uit het moeras heb gesleurd en zo het leven heb gered. Maar euh... nu je het toch over de eenhoorn hebt... Wist je dat ik verleden winter eens drie dagen lang de bossen van Engeland heb doorkruist op de rug van de enige, unieke, echte, Engelse eenhoorn? Zowaar mijn naam von Münchhausen is, en mijn edele knol Mister Mistral heet: het is de waarheid en niks dan de waarheid. Ik zou zelfs zeggen: een waarheid als een koe!!

JELLE : In de wouden van Engeland, baron? Leeft de eenhoorn dan...

BARON : Ja. En het sneeuwde zo verdomd hard dat de kerktorens van Winchester, Chichester en... euh gewoon Chester zonder iets erbij helemaal onzichtbaar waren geworden. Op de boomkruinen lag een metersdikke laag sneeuw. Het woud droeg een reusachtige witte kap. Ik moest me heel stevig aan de ene hoorn van mijn rij-

dier vastklampen, anders tuimelde ik eraf en belandde ik in... in...

JELLE : (*fluit bewonderend*) Oh la la!

BARON : ... in de dieperik. Ja, zo zat het. Een verblindend witte eenhoorn had namelijk op zeker ogenblik mijn pad gekruist.

JELLE : Maar hoe herkende u hem dan, baron? Hij had toch de perfecte camouflagekleur? Alles zag er toch witter dan wit uit? En dan die sneeuw witte eenhoorn...

BARON : Geen enkel probleem, zeer jonge vriend. Mijn ogen zijn geoefend. Ik zie zo scherp als de arend en de sneeuwuil samen. Camouflage, daar trap ik niet in.

JELLE : Liet u dan dinges... euh... uw paard in de bossen achter? Arme knol!

BARON : Mister Mistral? Nee hoor. Geen sprake van. Die was thuisgebleven, omdat het zo hevig gesneeuwd had. Ik ploeterde te voet door de bossen, op weg naar een feestmaal ter ere van mijzelf. Ik had van die grote sneeuwschoenen uit Alaska aan...

JELLE : Ah! Alaska! Daar zijn pa en ma nu.

BARON : Het kasteel waar het feestmaal plaatsvond, was namelijk zeer moeilijk bereikbaar. En toch... en toch... Op zeker ogenblik stond hij daar, op een open plek in het donkerste, dichtste, maar toen ook witste woud van Engeland: de eenhoorn. (*fluisterend*) Doodstil. Ik had de eenhoorn ontdekt!

JELLE : Whaw! Bijna niemand slaagt daarin. Dat... dat is een mirakel. Ik vang zelfs af en toe maar een glimp van hem op.

BARON : Pff, een glimp. Ha, een glimp! Maar IK zat er helemaal bovenop! Drie dagen lang heeft de eenhoorn me op zijn rug gedragen. Ik schopte - hup! hup! - mijn sneeuwschoenen uit, aaide de eenhoorn even over de kop en sprong dan op zijn rug. We begrepen elkaar onmiddellijk. En weg waren we... wadend door de

diepste, witste sneeuw die ooit mens en dier hebben gezien.

JELLE : En dan, baron?

BARON : Hij bracht me in drie dagen tijd waar ik moest zijn: aan de poort van het kasteel.

JELLE : Maar het is aartsmoeilijk om de eenhoorn te ontmoeten!

BARON : En toch heb ik het meegemaakt. Maar we hebben geen woord met elkaar gewisseld. Dagenlang ploeterde de eenhoorn zwijgend door de sneeuw. Ik hoorde enkel dat gegrom. Het leek uit zijn buik te komen. Aan de poort van het kasteel sprong ik van zijn rug. Hij sloeg zijn droevige ogen even op, knikte me één keer begrijpend toe en verdween dan in het niets. Het witte woud en de wolken daarboven slorpten hem op.

JELLE : En dan? Ik bedoel: u moest na het feestmaal toch nog terug ook?

BARON : (*na enig nadenken*) Toen dooide het.

JELLE : Oh.

BARON : Zo is het.

JELLE : En zag u hem nooit meer weer?

BARON : Wel in mijn dromen. En in de wolken. Voor jou staat de enige mens op aarde die ooit op de rug van de eenhoorn heeft gereisd.

JELLE : Hij is de meest eenzame zwerver ter wereld. Want er is er maar één van. En hij is geweldig mensenschuw.

BARON : Dank je wel, vriend Jelle.

JELLE : Neenee, ik bedoel de eenhoorn. Hij heeft zoiets droevigs...

BARON : Hoe kun jij dat nu weten...

JELLE : Maar ik heb u daarnet toch verteld dat ik ook af en toe een glimp van hem opvang?!

BARON : Maak dat je grootje wijs, jochie! Een oud, ervaren en veelbereisd man als ik moet je niks op de mouw spelden. Juju, Mister Mistral!

(Hij geeft zijn paard de sporen en verdwijnt. Jelle blijft verbouwereerd achter.)

JELLE : Welhebjevànje!! De grootste leugenaar aller tijden komt me hier in mijn eigen... euh... *(kijkt even rond)*... eigen WC van leugens beschuldigen. Waar moet dat allemaal heen? Waar gaat dat naartoe met de oude mensen van heden? *(Imiteert nu de baron, galopperend op een denkbeeldig paardje. Gebruikt daartoe de toiletborstel.)* Maak dat je grootje wijs, ouwe knar! Een jonge, veelbelezen kerel als ik moet je niks op de mouw spelden. Juju... Pff...

(Jelle gooit de borstel weg en trekt aan de spoelketting. Lichten dimmen. Duister.)

VI

(In de klas. Zijdelings zicht. Enkele rijen banken. Op één van de voorste zit Jelle. Meester Brekebeen dirigeert het geheel. Een meisje is net aan de laatste regels van een ouderwets gedicht bezig, voor in de klas.)

MEISJE : Hùù, lelijk spook! Wég, lelijk spook!

Ach, 't was maar een afgewaaide tak,

dat lelijk spook! *(buiging. Applaus van de klas.)*

MEESTER : Goed zo, Lies. Terug naar je plaats. Wat vonden jullie er van, jongens en meisjes?

JONGEN 1 : Zeer goed, meester.

MEISJE 1 : Ik vind dat ook, meester.

MEISJE 2 : Ze mocht een beetje harder spreken, meneer.

JONGEN 2 : En ze moest een pauze houden waar er een komma staat.

MEESTER : Vonden jullie het een mooi gedicht?

JONGENS & MEISJES : Jààhh!

MEESTER : Wel, wie komt nu naar voren? Wie durft? *(De kinderen gniffelen en beloeren elkaar.)* Pieter?

PIETER : Ik... ik ben wat verkouden, meneer.

MEESTER : Zozo. Mira?

MIRA : Ik kom pas op 't laatste van het alfabet, meester.

En ik heb nog geen gedicht gekozen, meester.

MEESTER : Jaja. Jelle dan?

JELLE : *(haalt schouders op)* Als het echt moet...

MEESTER : Iedereen komt toch eens aan de beurt hé.

JELLE : Ja dan...

MEESTER : Kom maar naar voren, Jelle.

JELLE : Ja, meester Brekebeen.

MEESTER : Ik zal je heus niet opeten, hoor.

JELLE : Mijn vlees is al dertien jaar oud, meester.

JONGENS & MEISJES : Hahahaha!!!

JELLE : Een taaie!

MEESTER : Stilte! Jelle: het gedicht!

JELLE : Jazeker, meester Brekebeen.

(Jelle gaat naar voren, buigt en brengt het gedicht 'Een eenhoorn in mijn tuin'. Na het gedicht valt even een stilte. Dan, aangroeiend en kakofonisch applaus, boe-geroep, gefluit, gegiechel, gelach, enkelen staande ovatie. Gemengde gevoelens, kortom. Jelle blijft op de 'trede' staan, als op een schavot. Meester Brekebeen ijsbeert tussen de rijen door, een meetlat als een pendel in zijn hand heen en weer slingerend.)

MEESTER : Wat is dat? Waar heb je d`at gevonden, Jelle?

JELLE : Euh... in mijn hoofd, meester. Ik hoor het in mijn hoofd.

MEESTER : In je hoofd?

JELLE : Ja...

MEESTER : Ja wie?

JELLE : Ja, meester Brekebeen.

MEESTER : Niet uit een boekje? Komt dat gedicht niet uit een boekje? Waarom doe je niet zoals iedereen? Heb je het zelf uitgevonden misschien?

JELLE : Maar... maar meester! Het gedicht van Lies ging toch ook over een spook? Dat heeft die dichter van dat gedicht toch ook zelf uitgevonden?!

MEESTER : Jamaar, jamaar... dat spook bleek enkel een afgewaaide tak te zijn hé! En jij beweert dat jouw eenhoorn echt bestaat, omdat die tulpen in... in... Ach, maak d`at je grootje maar wijs, hoor! Het zijn leugens die jij verspreidt! hersenspinsels!

JELLE : Maar...

JONGEN 1 : Meester, 't was toch mooi!

MEISJE 1 : Flauwekul!

MEISJE 2 : Hij heeft lang genoeg gepauzeerd bij de komma's!
ik heb het goed gehoord.

JONGEN 2 : Ja! En 't was hard genoeg opgezegd.

JONGEN 1 : De eenhoorn is een echt fabeldier!

MEISJE 3 : Die tuin ligt vol eenhoorndrollen!

MEISJE 2 : Hihihii!!

JONGEN 3 : Het gedicht had geen rijmen! Awoert!

MEISJE 3 : Boe! Boe! Jelle moet naar een dokter! Een hoofd-
endokter!

MEESTER : Kinderen! Kinderen! (*Meester Brekebeen slaagt er niet in de klas te bedaren. Dan kletst hij knalhard met zijn meetlat op de bank waar Jelle zat.*) STILTE!!! (*plotseling doodstil*)

MEESTER : Jelle... Weten je ouders dat je zelf zulke... zulke dingen maakt, Nou ja, euh... gedichten? (*Gegniffel in de klas.*)

JELLE : (*Nog altijd op de 'trede'*) Pa en ma zijn momenteel in Alaska, meester Brekebeen.

MEESTER : Wàt?! In... in Alaska?

JELLE : Ja meester.

MEESTER : Jamaar, jamaar, wat is dat hier allemaal? Eenhoorn... tulpen... Alaska... Straks maak je ons nog wijs dat... dat... dat de kippen tanden hebben. Je lijkt verdorie wel de Leugenbaron von Münchhausen!

JELLE : Die heb ik ook al ontmoet, meester.

MEESTER : Nou is 't genoeg hoor! Tweehonderd regels tegen morgen! Tweehonderd keer: DE EENHOORN IS EEN VERZINSEL. En leesbaar asjeblijft! Geen hanepoten.

JELLE : Komt in orde, meester! Is 'verzinsel' met of zonder een d?

MEESTER : Dat zoek je zelf maar uit. En... en doe wat aan die fantasie van jou. Ontsteek alle lampen in je hoofd.

(*Lichten dimmen, Duister.*)

VII

(Interieur weer zoals I en IV: Bij opoe in huis en tuin.)

OPOE : Je bent zo stil jongen? Scheelt er wat? Heb je buikpijn? Wil je een kiwi?

JELLE : Meester Brekebeen is een kip zonder kop!

OPOE : Oh, dan heeft hij ongetwijfeld ook geen tanden.

JELLE : Hij is heel bijziend. Een eenhoorn kan er bij hem onmogelijk in, in dat... dat puddinghoofd van hem.

OPOE : Sommige mensen hebben inderdaad alleen maar hersens in hun kop. Jammer is dat. Heb je 't hem misschien verteld, van onze eenhoorn?

JELLE : Ik heb mijn gedicht gedeclameerd, voor in de klas. Je weet wel: dat ding dat altijd in mijn hoofd zit als ik... (*knikt naar WC-hokje*)

OPOE : Ja. Oh ja. Dàt. Tja.

JELLE : Meester Brekebeen is een man met een meetlat. Die slingert voortdurend heen en weer, twee keer per seconde. Alles wordt gemeten.

OPOE : Tja. Als je pudding in je hoofd hebt, en nog wat hersens ook, dan blijft er geen plaats meer over voor zoiets als een eenhoorn hé. Misschien moet jouw meester de fabels en de sprookjes opnieuw gaan leren lezen. Hij kent potverdrie zijn klassiekers niet meer. Je hebt nu overal van die bijscholingsprogramma's...

JELLE : Maar IK school hem al elke dag bij, opoe! Niks dat helpt hoor.

OPOE : Waarom zit je dan over? 't Is toch al je tweede jaar bij die Brekebeen?

JELLE : Omdat hij hardleers is. Zo hardleers als een achterdeur. Hij gelooft enkel in centimeters, decimeters, hectoliters en kommagetallen.

OPOE : Spreekt hij dan nooit eens over al die gezellige oorlogjes van vroeger?

JELLE : Dat wel, ja.

OPOE : Leest hij geen boeken?

JELLE : Oh ja: leerboeken! Handboeken! Altijd dezelfde leer- en handboeken! Voor mijn part horen die allemaal thuis... ginder! (*wijst naar WC-hok in de tuin*)

OPOE : Schijtpapier met moeilijkheden op hè?!

JELLE : Ja!

OPOE : Die man moet ook dringend op stage naar Alaska.

JELLE : Ja. Wat hij nodig heeft, is een flinke sneeuwstorm in dat duffe hoofd van hem.

OPOE : Prima voorstel. Grote schoonmaak in het hoofd van de schoolmeester, deze poel van ellende! Weg met de spinnewebben en de mufte geurtjes van vraagstukken en zinsontleding.

JELLE : En de afgewaaide takken! Die kosten me verdorie tweehonderd strafregels.

OPOE : Tweehonderd? Is dat het tarief heden ten dage?

JELLE : Ja. Tweehonderd keer: DE EENHOORN IS EEN VERZINSEL. En het moet nog mooi geschreven zijn ook.

OPOE : 'VERZINSEL'?? Nog zo'n mottenballenwoord! Dat zou zelfs ik nooit meer uit mijn pen krijgen. Hé, euh... wanneer moet dat klaar zijn?

JELLE : Morgen.

OPOE : Geen verzinsel?

JELLE : Geen verzinsel. Morgen.

OPOE : (*Denkt een halve minuut lang heel diep na. Jelle kijkt zijn grootje nieuwsgierig aan.*) Ik euh... Jelle, luister eens.

JELLE : Ja?

OPOE : Kun je met een computer werken?

JELLE : Een beetje wel, ja. Waarom?

OPOE : Ik ook. Pico bello. Luister goed: zw... zw... zw...

(Opoe buigt zich naar Jelle en vertelt fluisterend door. Lichten dimmen. Donker.)

VIII

(Speelplaats in een school. Meester Brekebeen houdt toezicht. Bij een groepje kinderen ontspint zich een (vooral spottende) discussie. Het is één tegen allen. Jelle weerstaat het spervuur van spot. Geleidelijk groeien nieuwsgierigheid en begrip.)

MEISJE 1 : Pff... Alaska. Dat mag je je grootje wijsmaken. Maar mij niet hoor, leugenaar.

JELLE : Wil je de kaart zien die ze me gestuurd hebben? Dan geloof je 't misschien, onnozele trien.

MEISJE 2 : Hei, kijk uit, Carmen! Je trapt bijna in de drol van een eenhoorn! Hihhi.

JELLE : Uilskuikens.

LIES : *(Het meisje dat in VI het 'afgewaaide tak'-gedicht declameerde, spottend tegen Jelle.)* Hùù, lelijk spook! Weg, lelijk spook!

JONGEN 1 : Hulp! Ik trap op een tulp!!

JONGENS & MEISJES : Hahahaha!!

JONGEN 2 : Mijn dinosaurus vreet elke dag dertig plastic rozen!!

JONGENS & MEISJES : Whoeààhh!!

JONGEN 2 : Mijn hele tuin ligt vol plastic diarree!

JELLE : Hèhèhè... die komt vast uit die wrat op je romp, schijtluis.

MEISJE 1 : Mééster! Hij heeft 'schijt' gezegd!

JONGEN 2 : Kijk naar je eigen wrat, dromer.

JELLE : *(roepend)* WEDDEN DAT MIJN EENHOORN WAAR IS??

MEESTER : *(Dreigend, van in een hoek)* JELLE?!

(Het groepje en Jelle gaan verderop staan.)

JELLE : *(iets zachter)* Wedden dat mijn eenhoorn waar is, pummels?

- JONGEN 3 : Ja, als het zusje van Jezus jarig is zeker!
- MEISJE 2 : Dat gedicht had je toch ook uit een boek. Maar je wou het niet toegeven.
- JELLE : De eenhoorn bestaat echt. Ik kan hem elke dag horen of zien, als ik dat wil. Weer of geen weer.
- JONGEN 1 : ... en mijn pa heeft thuis twee mammoeten en één tyrannosaurus, haha!!
- JELLE : Nou dan?! Wel dan! Als je je ogen stijf dicht knijpt, zie je die zo voor je. Ze stappen door je hoofd. Je kunt er over schrijven, en er voor zingen, en ze tekenen, als je dat wil. Bij mijn opoe komt de eenhoorn zeker twee keer per week van de tulpen eten. Ik heb daar geen moeite mee. En... en ik ben een jaar ouder als de meesten onder jullie.
- JONGEN 3 : Nog érger dus!
- JONGEN 4 : Zie je wel!
- MEISJE 2 : Eigenlijk heeft hij gelijk!
- JONGEN 1 : Ken je het verschil tussen een stier en een koe wel?
- JONGEN 3 : En een os dan!
- JELLE : Tussen een os is er geen verschil.
- MEISJE 1 : We gaan met z'n allen naar zijn opoe!
- LIES : Die tulpentuin ligt vol afgewaaide takken!
- MEISJE 3 : Laat hem uitspreken!
- JONGEN 2 : Ja, luister even naar hem!
- JELLE : Misschien mogen we vrijdag de eenhoorn wel tekenen. Vraag ik het aan Brekebeen?
- MEISJE 3 : Joepie! Geen gymnastiek!
- JONGEN 2 : Geen aardrijkskunde!
- ALLEN : (*Allen door elkaar - ook meer bewegend, in een soort van rondedans waarin Jelle onzichtbaar wordt:*)
Kinderpraat! Moet kunnen! Superman bestaat ook! In mijn droom! Ben ik zelf! Onnozel manneke! Bravo! Awoert! Boe! Alaska heen en terug! Hulp! Een tulp! Hoorndrager! Dat je zélf bent! Ezelskop! Afgewaaide tak! Hùù lelijke eenhoorn! Waarom geen twéé hoornen?!

Hé?! Uitvinder! Verzinsell! Dromer! Leugenbaron!
Dichtertje! Rijmelaar! Jelle wordt beroemd! Dromen
zijn bedrog! De eenhoorn bestaat echt! In zijn hoofd!
(...) (x2)

*(Indringend gerinkel van een schoolbel. Iedereen
blijft stokstijf staan. Jelle, weer duidelijk cen-
traal in een halve kring, heeft plotseling een hoorn
op zijn voorhoofd. Lichten dimmen. Donker.)*

IX

(Jelle pookt met WC-borstel in de toiletpot. Daarna giet hij er enkele emmers water in. Hij haakt de grote, gele zon van de muur en legt die op tafel. Op dat ogenblik komt een druipnatte man met lange haren binnen. Hij schudt zich als een poedel.)

ROBIN : Ahum, ahum.

JELLE : *(verrast opkijkend)* Oh hallo. Dag euh... meneer.

ROBIN : Robin is de naam. Robin. Aangenaam.

JELLE : Aangenaam. Ik heet Jelle.

ROBIN : Ik stoor toch niet?

JELLE : Helemaal niet. Gaat u zitten. *(Jelle keert twee emmers om, waar ze plaats op nemen.)* U ziet er badnat uit, meneer.

ROBIN : Zeg maar Robin hoor.

JELLE : Robin.

ROBIN : Niet te verwonderen. Het regent verdorie zowel haaietanden als oude wijven. Ik ben hier zowat aangespoeld.

JELLE : U zult kou vatten, meneer Robin.

ROBIN : Gewoon Robin.

JELLE : Gewoon Robin. Euh... pardon, ik bedoel: Robin.

ROBIN : Kou? Daarom kom ik wat schuilen. Aardig hok heb je hier. Ver van de bewoonde wereld. Lekker gezellig alleen. Geen pottekijkers, als je begrijpt wat ik bedoel.

JELLE : Het is mijn geheime observatiepost.

ROBIN : Oh?

JELLE : Ja. Euh... misschien zult u me niet geloven...

ROBIN : Dat hangt er van af wat je vertelt. Jij gelooft het toch ook als ik je zeg dat ik hier ben aangespoeld?

JELLE : Jazeker.

ROBIN : Nou dan. Vertel op. Een observatiepost, zei je? Vogels? Wilde dieren? Spoken? Inbrekers?

JELLE : Ziet u dat hart daar in de deur?

ROBIN : Ja. Puik vakwerk hoor, als je 't mij vraagt.

JELLE : Haha. Wie door dat hart naar buiten loert, ziet soms de eenhoorn passeren.

ROBIN : De eenhoorn? Dat is toch een dier uit de fabels en de sprookjes?

JELLE : Zeker weten. En hij komt hier om de haverklap de tulpen van opoe verorberen.

ROBIN : Wel grote grutten!

JELLE : Probeert u maar even. Misschien hebt u geluk.

(Robin gaat naar de deur en loert door het hart.)

JELLE : Ziet u iets, Robin?

ROBIN : Geen sikkepit. Ik bedoel: een eiland in de regen, mijn droge vriend. Grijs wolken boven opgezweepte kruinen van palmbomen.

JELLE : Tja, misschien is het uw dagje niet. De eenhoorn houdt nochtans van storm en regen. Hij zwerft het liefste in Engeland rond. Euh... regent het nu nog stevig, Robin?

ROBIN : *(Loert weer door het hart)* Even jouw observatiepost gebruiken... Ai ai ai, het is nog altijd aan het sauzen. De voetafdrukken op het strand zijn al onherkenbaar geworden. Het eiland verzuipt. Een zee van hemelwater... ach, nou spreek ik weer boekentaal. De tulpen in je opoes tuintje zijn geknakt. Ben ik even blij dat ik hier in het droge ben aangespoeld.

JELLE : Blijf maar zolang u het wenst.

ROBIN : *(Ingespannen door het hart turend)* Zeg, Jelle: dat van die eenhoorn... Geloof je dat eigenlijk zelf wel? ik bedoel: denk je niet dat...

JELLE : *(Abrupt onderbrekend)* Geloof u in mooi weer, Robin?

ROBIN : Hè?

JELLE : Mooi weer. Of u nù in mooi weer gelooft?

ROBIN : Nee. Op het ogenblik helemaal niet. Luister maar.
De hele wereld lijkt wel een... een... een carwash.

JELLE : Wel: hup dan!! (*Hij hangt de grote, gele zon weer aan de wand.*)

ROBIN : (*Verbaasd, voor de derde keer door het hart kijkend*) Ongelooflijk! Mooi weer! In één klap mooi weer! Hoe kàn dat nou toch?

JELLE : Heel simpel, Robin: geloof altijd je eigen ogen. En vooral: je hart.

ROBIN : Laat ik maar vlug van die opklaring profiteren. Bedankt! Bye-bye, Jelle!

JELLE : Héla, minuutje! Hoe zit het nu met mijn eenhoorn?

ROBIN : Jouw eenhoorn?

JELLE : Ja. Bestaat ie nou, of bestaat ie nou niet?!

ROBIN : (*Aarzelend, naar de zon aan de wand kijkend.*)
Euh... euh... De zon schijnt voor iedereen hè, zou ik zo zeggen. Ja, de eenhoorn zal dus wel bestaan. Kijk maar naar die geknakte tulpen in je opoes tuin. Maar nu moet ik er echt vandoor hoor. Morgen is het alweer vrijdag.

JELLE : Goeie reis, Robin. En nog vele jaren.

(Robin verdwijnt door de deur. Jelle verdwijnt, in elke hand een emmer. Lichten dimmen. Duister.)

(Simultaan: huis + tuin)

Huis: Jelle print een aantal keren het gedicht 'Een eenhoorn in mijn tuin' op computer uit. Assistentie van opoe daarbij.

Tuin: Eén na één komen alle personages uit dit stuk op. Ze richten zich telkens eerst even tot het publiek. Ieder heeft zo zijn commentaar.

Het sneeuwt ook snippers: exemplaren van het gedicht, zogenaamde strafregels. De personages die zijn opgekomen, plukken zo'n snipper en stellen zich in een spreekkoor op. De hele act mondt uit in een spreekkoor-rap-scène, waarvan het gedicht 'Een eenhoorn in mijn tuin' uiteindelijk het sluitstuk vormt. (tegelijktijd microfonisch versterkt, annex hoera-geroep en applaus) Jelle staat centraal. Hij heeft een groot hart op zijn hart. Opoe dirigeert zowel koor als publiek. Diezelfde eenhoorn als in act I passeert heen en terug. Op het witte laken staan nu tulpen.)

(Simultaan, op wijze aftelrijm)

BJORN : Eén...

LISA : Twee...

ERIK : Drie...

BJORN : Ik zie wat ik niet zie.

LISA : Ik denk dat ik het weet.

ERIK : Een eenhoorn die van tulpen eet...

BJORN : En sporen in de sneeuw vergeet...

ERIK : Noem ik voortaan een sneeuwhoorn.

BJORN & LISA & ERIK : Noemen we van-nu-af-aan een sneeuwhoorn! *(Beginnen op het podium spreekkoor-formatie op te bouwen.)*

LAWRENCE : Als woestijnvos moet ik thans volmondig toegeven dat de eenhoorn wel degelijk bestaat. Wie dit niet

gelooft, heeft zand in de ogen. Elk zegge het door.
(*Naar spreekkoor.*)

MEESTER : Hij beweert dat hij de eenhoorn heeft gezien!
(*beschuldigende vinger*) Tweehonderd regels straf,
dat zal 'm leren!

BARON : (*spottend*) Toen hij zichzelf om zijn tuin eens
leidde, hahaha!

MEESTER : Geloven in sprookjes mag je enkel op vrijdagmid-
dag, van half vier tot vier uur. Meer kan ik écht
niet toestaan!

BARON : Maar zoals een baron een edel mens onder de mensen
is, zo is de eenhoorn een edel dier onder de dieren.
Ja, ook ik heb me bekeerd. We hebben het dus niet
langer over poten, maar benen. En het is niet kop,
maar hoofd. Nee, een baron hoort niet op een paard
thuis, maar op een eenhoorn! Na u, meester! (*Breke-
been verbouwereerd. Beiden naar spreekkoor.*)

ROBIN : Tulpen verwelken, schepen vergaan, eilanden zwal-
pen, dolfijnen verdwijnen, maar de eenhoorn zal
altijd blijven bestaan. (*naar spreekkoor*)

(*Nu één na één de speelplaats-kinderen. Ze slingeren
diverse uitspraken de zaal in, variërend van sneren
en scheldwoorden over clichés tot pro-eenhoorn slo-
gans. Telkens gaan ze dan de spreekkoor-formatie
vergroten.*)

JONGEN 1 : Als zijn pa en ma naar Alaska zijn, dan zijn die
van mij op de maan! Zeker weten!

MEISJE 1 : In Amerika hebben ze weer een stuk van een
dinosaurius ontdekt. Of was het Afrika? Als je 't mij
vraagt: die eenhoorn duikt nog wel eens op! Moet
kunnen!

JONGEN 2 : En het monster van Loch Ness dan?!

MEISJE 2 : Ik zeg altijd: waar rook is, is ook vuur.

JONGEN 3 : Wedden voor tien jaar zakgeld dat Jelle die eenhoorn echt heeft gezien?

MEISJE 3 : Hm... Zou je die centen niet beter gebruiken om een nieuw stel hersenen te kopen?

JONGEN 4 : Wis en drie!

MEISJE 4 : Waar het hart van vol is...

JONGEN 5 : ... stroomt de mond van over!

MEISJE 5 : Heb je 't soms over dat WC-hok hier!!?? Hihihii!!

JONGEN 6 : Het hoofd van een paard, soms wit, soms paars...

MEISJE 6 : Een grote, gedraaide hoorn op dat voorhoofd...

JONGEN 7 : Gegrom van honderd honden in zijn hagelwitte buik...

MEISJE 7 : Grote, droevige ogen...

JONGEN 8 : Schichtig als een hert...

MEISJE 8 : Eenzaam als... als... als zichzelf...

JONGEN 9 : Noordpool... zuidpool...

MEISJE 9 : Woestijn... water... zand... wind...

JONGEN 10 : Wolken... bossen... bomen... Hij moet bestaan!

MEISJE 10 : Het is alleen maar jammer...

JONGEN 11 : ... dat we hem nooit eens rustig...

MEISJE 11 : ... met onze eigen ogen kunnen gadeslaan!

(Spreekkoor is nu volledig.)

(Nog even in huis)

JELLE : Voilà, opoe: de straf is af. Maar ik heb de tekst wat veranderd. Er zijn nu ook wel vijfhonderd regels in plaats van tweehonderd. Prima idee van jou, die computer! En wat een mooi, fraai, regelmatig schrift!

OPOE : Goed zo, kerel. Pico bello. Help je even uitdelen?

(Jelle en Opoe delen nu de tekst van het gedicht ook aan het publiek uit. Daarna gaan ze zich bij het spreekkoor voegen. Jelle centraal. Opoe als dirigent.)

SPREEKKOOR : (*Allen samen, naar believen te orchestreren.*)

'Een eenhoorn in je tuin'

Toen ik mijzelf om mijn tuin eens leidde,
zag ik dat de eenhoorn al mijn tulpen
opgevreten had. Dat hij dit af en toe eens deed,
en daarna weer doodgewoon verdween, heb ik altijd al
geweten. De eenhoorn moet dus wel degelijk bestaan,
daar hij door mijn tuintje is gegaan
en geen enkele tulp heeft laten staan.
Het is alleen maar jammer
dat ik hem nooit eens rustig kan gadeslaan.

(*Bis, mét begeleidende microfonische versterking,
annex hoera-geroep en applaus. De eenhoorn zelf
passeert even, getooid met tulpen op zijn witte
laken.*)

E I N D E